

Bundel vorming teamleden verkondiging en catechese

13 februari 2020, Balen

Bart Paepen, Bart Willemen en Lieve Gommers

Programma

20u Welkom en gebed

20u05 Getuigenis internationaal congres over ‘Evangelii gaudium’ in Rome (november 2019)

20u20 Verkondiging en catechese in ons bisdom

20u30 World Café-gesprekken : ‘Tot welke concrete acties komen wij als groep vanuit dit startpunt op het gebied van verkondiging en catechese los van sacramenten?’

21u15 Aankondigingen: Welkom in de Mis + Volgende diocesane avond over verkondiging

21u25 Slotbezinning en gebed

21u30 Napraten met een kopje koffie en wel thuis

Inhoud van deze bundel

- 1. Welkom en gebed**
- 2. Getuigenis internationaal congres over ‘Evangelii gaudium’**
- 3. Missie en visie verkondiging en catechese**
- 4. Verslag diocesane avond over verkondiging
(11 oktober 2019, Damiaankerk, Antwerpen)**
- 5. Verslag diocesane vorming over het doopsel
(21 nov 2019, Oostmalle)**
- 6. Verslag diocesane vorming over de eerste communie
(22 okt 2019, Turnhout)**
- 7. Aankondigingen:**
 - a. Welkom in de Mis werkjaar 2020-2021**
 - b. Diocesane avond over verkondiging: 12 oktober 2020
(Damiaankerk, TPC, Antwerpen)**
- 8. Bezinning en slotgebed door Lieve Gommers**

1. Welkom en gebed

Levende Heer,

Ga met ons mee en wees onze kracht.

Geef ons het hart van een goede herder.

Beziel de woorden die we spreken.

Begeester ons denken en plannen.

Geef nieuwe energie aan ons dienstwerk.

Laat ons niet alleen in de zorg voor uw mensen.

Blijf niet ver als we U bij name noemen:

Geliefd Kind van de Vader, onze Redder

Laat ons elke dag opnieuw

vreugdevol getuigen

van Uw Woord en Aanwezigheid.

Amen.

2. Getuigenis internationaal congres over 'Evangelii gaudium'

Inleiding door Mgr. Fisichella

Onze Kerk is steeds op reis, op een missie. Het is van levensbelang dat de Kerk steeds verkondigt, zonder angst. We mogen daarbij niemand uitsluiten. Daarom opnieuw een samenkomst over deze materie. De paus zag en ziet EG als een programma. Daarbij is genade het begin. We kunnen het niet uit onszelf. Daarbij zijn drie dingen belangrijk:

1. We hebben **nood aan een pastorale bekering met missionaire keuzes** tot gevolg. Geloofsgemeenschappen moeten een beetje daartoe gekneed worden.
2. We moeten **de synodale weg durven gaan**. Niemand staat immers alleen in de verkondiging. Ook moeten we luisteren naar de *sensus fidei*.
3. We moeten de **fundamentele voorkeursoptie voor de armen** nemen. De armen evangeliseren ons.

Laat ons onze Vreugde niet afnemen!

Lezing door Timothy Radcliffe

Er is geen prediking zonder luisteren. De Heilige Geest is de protagonist. En er is **geen grotere vrijheid dan jezelf te laten leiden door de Heilige Geest**. Dit is een directe uitdaging ten aanzien van de filosofie van onze tijd.

Leerling zijn is riskant en niet gecontroleerd. Onze maatschappij is bang van risico's. Vergelijk dit met het leven van missionarissen.

De Heilige Geest werkt in ons. Onze verkondiging zou de essentie van ons geloof moeten uitdrukken: God houdt van ons, God houdt van u.

Nuance is belangrijk maar **je moet bereid zijn om het risico te nemen om misbegrepen te worden**. Dat risico lopen we toch al. We moeten daarom steeds de absolute centraliteit en belang van de boodschap van de liefde vooropstellen, bijvoorbeeld als het gaat om in te gaan tegen uitsluiting van homoseksuele mensen. Ook Jezus werd misbegrepen. Dat belette hem niet de liefdesboodschap te blijven uitdragen. Je kan niet prediken zonder risico.

De Kerk zou erop moeten vertrouwen dat gedoopten deze boodschap van liefde zullen begrijpen, hoezeer het ook verkeerd voorgesteld wordt in de media. Er is in deze wereld een globalisering van de oppervlakkigheid. Daarentegen kan

het **Evangelie enkel gehoord worden als onze boodschap eenvoudig is: God houdt van u.**

G.K. Chesterton wist reeds dat de eenvoud van God zich meer toont in wat we doen. Wat Franciscus van Assisi deed toonde meer dan wat hij zei. Ook de paus houdt van duidelijke daden, zoals de voeten wassen van gevangenen of zieken omhelzen. **Eenvoudige daden verkondigen grote waarheden.**

De Verrijzenis is niet enkel een gebeurtenis in het verleden, het is een onweerstaanbare kracht. Zo ook is verkondiging niet enkel woorden of informatie maar delen in de Verrijzenis. We mogen niet in de val trappen van het teveel aan woorden. We moeten daden stellen die anderen aanzetten.

Jongeren zullen aangesproken worden. Hebben we de moed van jongeren?

Welke daden stellen wij die andermans hart in brand zetten? Jezus at met prostituées, zelfs al liep hij het risico dat hij misbegrepen werd.

We hebben nood aan daden, niet aan meer documenten. Hoe zijn onze levens een getuigenis van de Heilige Geest? Jonge mensen willen leven. Hier kan alles samenkomen: jonge mensen en de levenskracht van de Heilige Geest.

“Vrees dat je leven geen start kende.” De ontmoeting met Jezus kan levens veranderen. In elk mensenhart zit een verlangen naar waarheid. Denk maar aan Edith Stein, die over Teresa van Avila las en zei ‘het is waar’. Voor Christus is niets menselijks vreemd.

Het is de Heilige Geest die voor harmonie zorgt. De angst voor verschil spoort echter niet samen met het katholicisme. We scheppen genoeg in verschil.

Ten slotte: **‘we houden zo veel van het leven dat we bereid zijn om te sterven’**. Eigenlijk is dat onze boodschap. Denk maar aan de film *Des hommes et des dieux*. Laat ons van onze levens een geschenk maken. Laat ons zelf een missie zijn. En herinner u: het gaat er meer over wie je bent dan wat je doet. We moeten zelf een Woord van Zijn Genade worden om te verkondigen. Evangelisatie kan niet expliciet worden dan doorheen de expliciete verkondiging van Jezus als Heer.

Onder de oppervlakte van een gevecht of woordenwisseling zit vaak rivaliteit of een machtsstrijd. Genesis is het verhaal van rivaliteit die in liefde overwonnen werd. **De kracht van de Geest is de omhelzing van het verschil.** Zo zijn andere mensen dan geen rivalen.

Op deze risicovolle geloofsreis moeten we, ook doorheen krachtige daden, de boodschap van oneindige liefde brengen. We zullen misbegrepen worden maar we moeten niet bang zijn.

Lezing door kardinaal Tagle

We zijn allen pelgrims op een pelgrimstocht die over hoop spreekt, op weg naar een bestemming, en we kunnen het leven van onze medepelgrims transformeren. Elke christen is geroepen om actief mee te evangeliseren – dit is niet enkel aan professionals en specialisten.

Het is slecht nieuws wanneer je het Goede Nieuws niet kan delen. We kunnen niet anders dan spreken over de belofte van Gods oneindige liefde.

Ok, het is waar dat we formele verkondigende sessies nodig hebben, maar het hele leven is ook een podium voor evangelisatie, bv. door te lachen naar een oude vrouw op de markt, door van een ‘arme’ iets te krijgen, door een les die een straatverkoper ons kan geven. Een gewone, arme straatverkoper kan immers een bisschop evangeliseren. Dan ontmoeten twee culturen elkaar. Persoonlijke ontmoetingen zijn immers altijd ook ontmoetingen tussen culturen. Jezus had ook deel aan de Joodse cultuur van zijn tijd.

Culturen verschuiven, ook al zijn er sommige elementen die zeer lang mee blijven gaan. Toch is het belangrijk dat pelgrims zich engageren in een dialoog met mensen en hun cultuur. Ook wie en hoe jonge mensen zijn is aan het verschuiven. Dit komt ook omdat wat familie is, verschuift.

God is tegelijk gastheer en gast in elke mens. Deuteronomium zegt “Bemin de vreemdeling”. En Jezus zegt “Ik was een vreemde en ge hebt mij verwelkomd”.

We zijn allen reizigers op weg naar het ware thuisland. We zijn allen elkaars voogd.

Lezing door Mgr. Mantilla

Wat is er nodig voor een missionaire ommekeer in een parochie?

1. Persoonlijke ontmoeting met Jezus Christus
2. De parochie moet open zijn op de samenleving en moet er op uit trekken.
We moeten uit de comfort zone komen, aanwezig zijn in de wereld
3. Het is belangrijk om de context goed te lezen.
4. Leken moeten een actieve rol opnemen

5. We moeten oog hebben voor de sociale dimensie van de evangelisatie. De paus droomt van een arme Kerk. We moeten ook vechten voor rechtvaardigheid, op weg naar de komst van het Rijk Gods in de wereld.
6. In de homilie moet de allesoverstijgende dimensie van het kerygma aanwezig zijn. Preken zouden Goed Nieuws moeten zijn en hoop brengen, met een milde toon.

3. Missie en visie verkondiging en catechese

Missie

Gaat dus en maakt alle volkeren tot mijn leerlingen en doopt hen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest en leert hun te onderhouden alles wat Ik u bevolen heb.

(Mat. 28, 19-20)

Ik nodig iedere Christen uit, waar hij ook is en in welke situatie hij zich ook bevindt, vandaag nog zijn persoonlijke ontmoeting met Jezus Christus te hernieuwen of minstens de beslissing te nemen zich door Hem te laten ontmoeten, Hem elke dag onophoudelijk te zoeken

(Paus Franciscus, *De vreugde van het Evangelie*, nr. 3)

Visie

“De catechese, onderscheiden van de eerste verkondiging, geeft aan de pas begonnen bekering verder vorm en doet haar rijpen, doordat ze de bekeerling inwijdt in het geloof en hem opneemt in de christelijke gemeenschap” (Belgische bisschoppen, *Volwassen worden in geloof*, nr. 22)

“Wie eenmaal het evangelie heeft vernomen en tot geloof is gekomen, wil gaandeweg dat geloof ook beter leren kennen en beleven. **Daartoe zijn vele wegen.** Er is allereerst **de Schrift, Gods Woord**. Het is het stromend en levend water waarnaar we altijd weer terugkeren. Er is verder **de liturgie en het gebed**. Er is **de geloofstraditie** die ons woorden aanreikt om dat geloof ter sprake te brengen en te verstaan. Er is de **gemeenschap en het leven van de Kerk**. Er is het **daadwerkelijke getuigenis en engagement van christenen**.” (nr. 23)

“Het blijft een ingrijpende en diepgaande vernieuwing van het Tweede Vaticaans Concilie wanneer het oproept tot de ‘volledige, bewuste en actieve deelname’ in de liturgie. De catechese moet christenen daarbij helpen” (nr. 84)

evangelisatie

(verkondiging in brede zin doorheen diaconie, liturgie, verkondiging en gemeenschapsopbouw)

eerste verkondiging

doorheen diaconie, liturgie,
verkondiging en
gemeenschapsopbouw

Ja, ik wil

catechese (blijvende inwijding in de gemeenschap van christenen en in christen zijn (diaconie, liturgie, verkondiging, gemeenschapsopbouw)

Initiatiesacramenten + Voortdurend meer en meer op weg in en naar het mysterie van de ontmoeting met Jezus Christus

4. Verslag diocane avond over verkondiging (11 oktober 2019, Antwerpen)

a. Voorstelling leden panelgesprek (Wat is hun band met H. Damiaan?) (moderator vicaris-generaal Bruno Aerts)

Dries De Bakker is diaken en teamlid verkondiging en catechese in de pastorale eenheid H. Franciscus (Hoogstraten-Rijkevorsel). Hij had een grootoom die missionaris was in India. Hij kijkt op naar mensen die vanuit hun inspiratie samen gaan leven met de zwaksten in een samenleving.

Saskia Van den Kieboom is als pastor werkzaam bij 't Vlot in de op te richten pastorale eenheid Antwerpen-Centrum. Zij bewondert de H. Damiaan voor zijn doortastendheid en zijn doorzettingsvermogen. Verbonden met die inspiratie wil zij er zijn voor daklozen en thuislozen. Haar boodschap is dat we niet anders kunnen dan onze deur te openen.

Frank Morlion is diaken en docent in de lerarenopleiding godsdienst. Hij is pastoraal actief in De Loodsen en in de Sint-Pauluskerk in Antwerpen. Hij weet nog goed dat het lichaam van de H. Damiaan met het schip Mercator naar België terugkwam. Hij bewondert Damiaans tomeloze inzet voor andere mensen.

Edmund Savarimuthu is priester en teamlid verkondiging en catechese in de pastorale eenheid H. Apostelen (Mol-Balen). Hij heeft zelf geleerd van de stichter van zijn orde 'The Heralds of Good News' om hard te werken en herkent dat bij Damiaan. In een boek over Franciscus van Assisi las hij bovendien dat we moeten volharden in geloof en in wat we doen, met overtuiging. Hij voelt zich graag één met de mensen waarnaar hij gezonden wordt.

b. Krachtlijnen van het panelgesprek 'Verkondiging vandaag?' (moderator vicaris-generaal Bruno Aerts)

- Preken is slechts één vorm van verkondiging. Verkondiging betekent immers ook het aanwezig zijn bij de mensen. Het is een activiteit an sich, het is in de actie gaan staan, en dat vanuit een doorleefde overtuiging ('Je moet vuile handen hebben om iets te mogen zeggen')
- Werken met de armen is een noodzakelijk onderdeel van verkondiging. Dat is zeer zichtbaar. Je moet daarnaast ook zeggen dat het belangrijk is wat je doet. Bovendien moet je andere mensen er attent op maken dat dit noodzakelijk is.
- Voorwaarden voor verkondiging zijn vuur, vreugde, verbondenheid en verbeelding. Daarbij moet je op zoek gaan naar wegen waarbij meerdere generaties zich thuis voelen. Intergenerationeel en verwelkomend zijn best belangrijke eigenschappen van een geloofsgemeenschap.
- Het gelovig begeleiden van een plussersgroep die af en toe contact heeft met een geloofsgemeenschap is een voorbeeld van intergenerationeel geloofsgemeenschap vormen, die verkondigend is, zowel voor jongeren, hun ouders als voor de gemeenschap zelf. Andere voorbeelden zijn 'Goddoe' of 'Vuur werkt'.

- Bij verkondiging hoort ook durven zeggen waar op het staat in die gevallen waar dat belangrijk is, waarbij je er bent voor elkaar. Je moet soms vanzelfsprekendheden doorbreken.
- Bij 1ste communie volgt men nu de beleidsvisie van de ingroeivieringen, waarbij de ouders en hun kind stap voor stap mee eucharistie leren vieren. Het is niet altijd gemakkelijk om hier de gemeenschappen mee in te betrekken. Daarbij is ook catechese voor volwassenen belangrijk. Maar je moet mensen uitnodigen en je moet mensen vinden die kunnen en durven vanuit geloof getuigend met mensen te spreken.
- Catechesemomenten zijn het sterkst wanneer ze vertrekken vanuit de visie van gezinscatechese. Daarnaast wordt er sommige plekken gedacht aan geloofsavonden voor de ouders van de kinderen.
- De voldoening haalt een verkondiger vooral uit het enthousiast kunnen doorgeven van een vlammetje dat in hem of haar brandt. Ook is het een zalige ervaring om spanningen in vergaderingen samen te overwinnen door elkaar soms te wijzen op het gemeenschappelijke doel. We werken als verkondigers ook best blijvend aan de droom die ons voor ogen staat.
- Die droom blijft de zondag als feestdag van een geloofsgemeenschap, waarbij mensen vanuit zeer verschillende hoeken elkaar kunnen vinden, op uitnodiging van Jezus, verwelkomend voor nieuwe mensen.
- De droom blijft ook steeds dat het inspirerend verhaal van Jezus Christus toegang blijft vinden in gezinnen.

5. Verslag diocane vorming over het doopsel (21 november 2019, Oostmalle)

a. Het kinderdoopsel en het catechumenaat

In de Catechismus van de Katholieke Kerk lezen we over het doopsel in nr. 1229: “vanaf de apostolische tijd wordt men stapsgewijze christen door een initiatie in meerdere fasen”.

Het Tweede Vaticaans Concilie herstelde dit catechumenaat voor volwassenen, met als later gevolg de ‘Ordo initiationis christianae adultorum’ (1972). De Belgische bisschoppen verwijzen in *Volwassen worden in geloof* naar een belangrijk citaat uit het *Algemeen Directorium voor de Catechese*: “het **catechumenaat als de inspiratiebron van de catechese en als ‘het model waar het catechetisch handelen zich naar richt’**” (*Volwassen worden in geloof*, nr. 11).

Hoe catechese inspiratie kan putten uit het catechumenaat lezen we in de Catechismus in nr. 1248: “Het catechumenaat of de vorming van de geloofsleerlingen heeft tot doel hen, als antwoord op het goddelijk initiatief en **in vereniging met een kerkelijke gemeenschap**, de mogelijkheid te bieden hun bekering en hun geloof tot rijpheid te laten komen. Het gaat om ‘een **oefenschool voor het algehele christelijke leven**’ waardoor de leerlingen met Christus, hun Leraar, worden verbonden. De geloofsleerlingen moeten daarom op passende wijze worden ingewijd in het heilsmysterie en de beoefening van de evangelische levenswijze en door heilige riten, op achtereenvolgende tijden te vieren, worden ingeleid in het leven van geloof, liturgie en liefde van het Volk van God”.

Men spreekt in dit alles van een perspectiefwissel: **de missionaire wending in de catechese**. Luc Aerens vermeldde reeds enige tijd geleden in *De catechese van de weg* 7 overgangen voor deze “transformatie”, geciteerd in *Mensen vormen voor morgen* (p. 107-108):

- Van een catechese voor kinderen naar een catechese voor allen
- Van een catechese per leeftijdsgroep naar een intergenerationele catechese
- Van een sacramentencatechese naar een catechese als een permanent op weg gaan
- Van een catechese door uitleg naar een catechese door deelname
- Van een thematische catechese naar een geïntegreerde catechese
- Van een catechese waarbij enkele catechisten verantwoordelijk zijn, naar een catechese toevertrouwd aan de verantwoordelijkheid van de gemeenschap
- Van een verplichte catechese na inschrijving naar een permanente vrijwillige catechese

Paus Franciscus nodigt gemeenschappen uit tot een **missionaire wending in *Evangelii gaudium***. Nog recenter beschrijft **Mallon** dezelfde transformatie zeer pertinent in zijn boek *Als God renoveert*.

Wat kan dit voor het kinderdoopsel betekenen? De Catechismus geeft in nr. 1231 een weg: “Waar het doopsel van kinderen de gebruikelijke vorm van de viering van dit sacrament is geworden, vindt hij in één enkele, doorlopende handeling plaats die op zeer verkorte wijze de aan de christelijke initiatie voorafgaande etappes in zich opneemt. **De aard van het doopsel van kinderen zelf vereist een *katechumenaat na het doopsel***.”

En voor dat ‘catechumenaat na het doopsel’ is het van het grootste belang dat we **de ouders** ook meenemen in deze weg. Vanaf zij zichzelf en het kind aanbieden aan de geloofsgemeenschap, moeten we hen **hartelijk verwelkomen** in wat men noemt **catechumenale gemeenschappen**.

b. Naar een catechumenale gemeenschap

We vertrekken vanuit het volgende citaat uit *Mensen vormen voor morgen*, p. 108:

“De perspectiefwissel in de catechese biedt de kans om de kerk te herontdekken als een **catechumenale gemeenschap**. **Daaronder verstaan we een christelijke gemeenschap die al haar leden tot een volgroeid geloof in Jezus Christus wil brengen.** Ze wil al haar leden van de gemeenschap, kinderen, jongeren, volwassenen en ouders, kansen op geloofsgroei bieden, en werkt daarom met gemeenschappelijke, intergenerationele catechetische formules die voor iedereen openstaan. In zijn tekst over levende catechetische gemeenschappen noemt Raimund Bieringer dit ‘**de maturiteit van een missionaire kerk**’.”

Een catechumenale geloofsgemeenschap is een verwelkomende geloofsgemeenschap die nieuwkomers bij de bron de kans geeft om op hun eigen tempo meer en meer thuis te komen, maar die hen ook door woord en daad uitdaagt om mee op weg te gaan, in alles wat met christen zijn te maken heeft.

Voor de weg naar het doopsel van hun kinderen betekent dat dat de ouders eerst en vooral hartelijk verwelkomd worden door de geloofsgemeenschap, in woord en daad, ook in de vieringen, maar ook dat ze de kans krijgen, op hun eigen tempo, om de geloofsgemeenschap te leren kennen. Dat betekent tegelijk dat de geloofsgemeenschap zichzelf laat zien en ook in woord en daad laat zien wat het betekent om lid te zijn van die christelijke gemeenschap.

Doorheen een weg met verschillende fasen, gekaderd door enkele vieringen, worden de ouders van het kindje meegenomen op een reis die hen kan raken, die hen mogelijk niet onbewogen laat, die hun hart misschien in vuur en vlam kan zetten of die maakt dat hun kind het ‘catechumenaat na het doopsel’ daadwerkelijk kan gaan beleven.

c. Een voorbeeld uit Duitsland (beschreven in boek van Liturgisch Congres 2017: *Missionaire perspectieven voor de kinderdoop*)

In de Katholieke Kerk in Duitsland bestaat sinds enige tijd de volgende weg voor ouders die hun kind aanbieden voor het doopsel:

- Persoonlijk gesprek
- Gemeenschappelijke ontmoetingen met ouders van dopelingen
- Uitnodiging om een zondagviering van de geloofsgemeenschap bij te wonen (met dankzegging om de geboorte, ondervraging van ouders/peter/meter en zalving met catechumenenolie)
- Gemeenschappelijke ontmoetingen met ouders van dopelingen
- Uitnodiging om een zondagviering van de geloofsgemeenschap bij te wonen (met daarin of aansluitend het doopsel van het kind)

d. Het doopsel in de zondagse eucharistieviering

Op meer en meer plaatsen, ook in ons bisdom, doopt men kinderen tijdens de eucharistieviering op zondag. In de Orde van Dienst van het doopsel vindt men op p. 19-20 de instructies hiervoor. Dit verlengt de mis slechts in beperkte mate. De geloofsgemeenschap is hierbij aanwezig als de belangrijkste catechist, wat ze al tot uiting kan brengen in de verwelkoming bij de ingang.

6. Verslag diocesane vorming over de eerste communie (22 oktober 2019, Turnhout)

a. De opdracht in de Tempel

We moeten ons deze dubbele vraag blijven stellen: hoe nemen we kinderen mee in een liturgie en hoe catechiseren we volwassenen?

Op zondag 2 februari 2020 is het Lichtmis. In heel veel geloofsgemeenschappen bestaat de mooie traditie om in deze viering de ouders uit te nodigen van de kindjes die het afgelopen jaar geboren werden. 40 dagen na Kerstmis vieren we immers de Opdracht van de Heer in de Tempel.

Lucas verhaalt hoe Jozef en Maria de 40 dagen oude Jezus meenamen naar de Tempel. Tegelijk lezen we daar de Lofzang van Simeon.

Er zijn dus twee bewegingen naar de Tempel: het gezin gaat naar de Tempel en Simeon gaat naar de Tempel.

Laten we ook kijken naar de ouders die met hun kind naar het kerkgebouw onderweg zijn. Op de vraag ‘Waarom?’ zal de gemiddelde ouder antwoorden “gewoon” of “ik weet het eigenlijk niet”. Ook Jozef en Maria zouden antwoorden “omdat de Wet het voorschrijft” of “volgens de Wet van Mozes”. Het is zeker al goed dat het antwoord “zoals het hoort” klinkt ☺

Laten we echter ook kijken naar de beweging van Simeon. Misschien kunnen we daarbij denken aan het belang van de getuigenis. Simeon geeft geen theoretisch antwoord. De enige stem die te horen moet zijn is de stem van de getuigenis. Op de vraag ‘Waarom doe jij dit?’ en ‘Waarom zou ik met mijn kinderen deze weg gaan?’ geeft de catechist best een zoekend en tastend antwoord, vanuit getuigenis, vanuit eigen zoeken in het geloof.

Dit gaat niet over het afleggen van een leraarschap. Catechese voor/aan/met ouders betekent gewoon zeker al dat we getuigen, dat we over geloof uitwisselen, dat we met elkaar delen wat ons aanspreekt.

Denk aan Simeon: hij haast zich, door de Geest gedreven, naar de Tempel, met en vanuit een innerlijk vuur. Hij leeft van een verlangen naar vertroosting voor Israël, vanuit de belofte dat hij de Messias zou zien.

Het Hart van het Feest van de Opdracht in de Tempel is: aangekomen in de Tempel kan het gebeuren dat je vertroosting voelt en dat je iets voelt van ontmoeting, bijvoorbeeld de ervaring van de zegening van de kaarsen en de lichtritus en –processie. Deze verwijzen naar het Licht van Christus. **Wij vieren die dag dat wij zelf Christus dragen, dat wij een Christusdrager mogen zijn en worden, dat dat onze roeping is.**

Laten we ten slotte tijdens deze viering ook denken aan het feit dat dit ook elke keer gebeurt tijdens elke eucharistie als we ter communie gaan. Dit kan na deze viering ook klinken in een kort gesprek met de ouders, eventueel ook samen met andere leden van de geloofsgemeenschap.

b. Liturgische suggestie voor een eucharistieviering met ouders en peters/meters van de communicanten op Lichtmis

Net als Jozef en Maria brengen deze ouders en peters/meters hun kind tot bij de Kerk. Niet alleen kunnen ze hierbij steun en verwelkoming ondervinden vanuit de geloofsgemeenschap, ook kunnen zij hierbij aangesproken worden op hun eigen gelovig zijn en hun eigen ‘drager van Jezus’ zijn. Op Lichtmis wordt in de viering iedereen op deze wijze aangesproken en uitgenodigd.

Vanuit de Interdiocesane Commissie voor Liturgie (ICL) zijn er online reeds liturgische suggesties voor de integratie in een eucharistieviering van:

- de opdracht van een kind
https://www.kuleuven.be/thomas/cms2/uploads/idgp/file/prvftp/397-Viering_voor_Lichtmis_Zacheus_1992.pdf
- een kinderzegen
<https://www.kerknet.be/icl/artikel/kinderzegening-de-kerk>

Wij bieden u hier daarnaast een andere liturgische suggestie, namelijk voor het begin van de eucharistieviering, gebaseerd op de Orde van dienst voor de opname van een kind in de katholieke Kerk of voor een voorstelling van een kind op schoolleeftijd dat in een volgende viering gedoopt zal worden: ¹

In deze suggestie wordt onder meer verwezen naar de catechumenenolie. Deze wordt gewijd door de bisschop op Witte Donderdag. Via deze link vindt u de opname van de chrismaviering op Witte Donderdag van 2019:

<https://www.facebook.com/DeKathedraal/videos/chrismaviering-kathedraal-antwerpen/318695928818450/>

¹ Gebaseerd op *Orde van Dienst voor de viering van de initiatiesacramenten op schoolleeftijd*, ICLZ, Brussel, 2001, p. 7-10 en 22.

a. Begroeting

Dit gebeurt bij voorkeur aan de ingang van het kerkgebouw, ofwel buiten ofwel in het voorportaal. De voorganger (in liturgisch gewaad) en de andere volwassenen van de geloofsgemeenschap onthalen de kinderen, hun ouders en hun peters/meters. Zij begroeten hen op een eenvoudige en hartelijke wijze.

b. Dialoog

De begroeting wordt gevolgd door een dialoog tussen enerzijds de voorganger samen met de geloofsgemeenschap en anderzijds de communicanten en de ouders en peters/meters van de communicanten.

Beste ouders en peters/meters, waarom zijn jullie naar hier gekomen?

Om ons kind tot bij de Kerk te brengen.

Wat verlangen jullie voor jullie kind?

Wij verlangen dat ons kind voor het eerst deelneemt aan de eucharistieviering.

Dat is een belangrijke stap die ons allemaal aangaat. Daarom zijn wij hier, om jullie daarbij te ondersteunen.

Beste kinderen, waarom zijn jullie naar hier gekomen?

Wij willen vriend van Jezus worden.

De vrienden van Jezus vormen een grote familie.

Die familie noemen wij ‘de Kerk’.

Met vreugde ontvangen we je in de grote familie van christenen.

In deze familie zal je Jezus beter leren kennen.

c. Zegening

Eventueel nodigt men de kinderen uit naar het kruisbeeld te kijken waarrond de vrienden van Jezus samenkomen. Een voor een komen de kinderen tot bij de voorganger.

N., jij wil vriend van Jezus worden en voor het eerst deelnemen aan de eucharistieviering.

De kracht van Christus, de Verlosser, moge je beschermen.

Hij die leeft en heerst in de eeuwen der eeuwen.

Het kind zegt telkens:

Amen.

In stilte legt de voorganger het kind de hand op het hoofd.

d. Wijding van de kaarsen en lichtprocessie

De voorganger zegent de kaarsen. Iedereen ontvangt en ontsteekt een kaars. Alle leden van de geloofsgemeenschap gaan in een lichtprocessie naar voor in het kerkgebouw en nemen plaats.

Addendum

Heel gekaderd en plechtig zou de zegening kunnen plaatsvinden in combinatie met een zalving met catechumenenolie (olie van de geloofsleerlingen) (niet op het voorhoofd maar bijvoorbeeld op de hand/handen. Uiteraard is deze olie gezegend om de volwassen doopleerlingen op hun weg naar het doopsel te zegenen tijdens de Goede Week, kort voor hun doopsel op Pasen. Deze kinderen zijn ook nog steeds op weg en blijven hierna ook op weg, en kunnen op deze geloofsweg gezegend worden met de olie van de geloofsleerlingen.

Eventueel nodigt men de kinderen uit naar het kruisbeeld of processiekruis te kijken waarrond de vrienden van Jezus samenkomen. Een voor een komen de kinderen tot bij de voorganger.

N., jij wil vriend van Jezus worden en voor het eerst deelnemen aan de eucharistieviering. De kracht van Christus, de Verlosser, moge je sterken. Als teken daarvan zalven we je met de olie van de geloofsleerlingen, in de naam van onze Heer Jezus, de Gezalfde, die leeft en heerst in de eeuwen der eeuwen.

Het kind zegt telkens:

Amen.

c. Suggesties voor na de eucharistieviering op Lichtmis

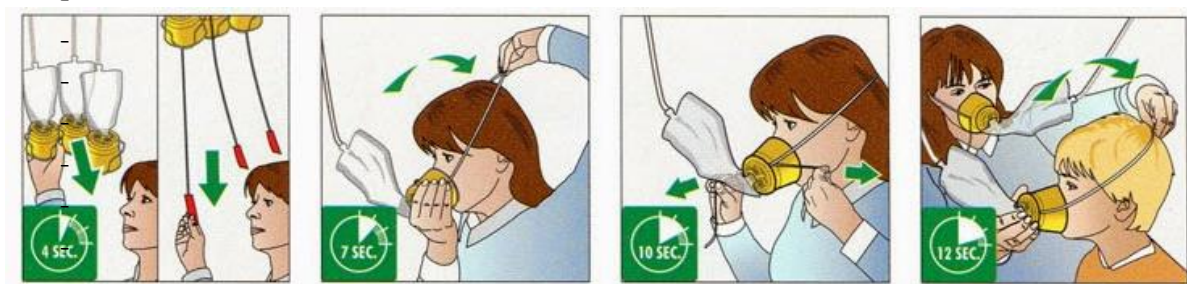
Na afloop van de eucharistieviering op Lichtmis, waarbij de communicanten en hun ouders en peters/meters aanwezig waren, zijn er verschillende mogelijkheden. We geven enkele voorbeelden:

- Het is mogelijk de kinderen en hun ouders apart of tesamen in groepen te verdelen en met hen in gesprek te gaan over de zonet meegemaakte eucharistieviering. Daarbij worden vragen gesteld als ‘Wat raakte jou?’, ‘Wat ervoer je als mooi en krachtig?’, ‘Wat vond je moeilijk?’, ‘Waar denk je over na?’, ‘Welk woord uit een lezing neem je mee?’
- Het is mogelijk de ouders en de kinderen uit te nodigen voor een eerste communietoetocht buiten of binnen het kerkgebouw. Dit kan ontleend worden. Meer informatie bij Bart Willemen, stafmedewerker voor catechese, bart.willemen@bisdomantwerpen.be
- Het is mogelijk de kinderen uit te nodigen voor een bezinnende wandeling (afhankelijk van het weer). De wandeling gebeurt per gezin of met groepjes van enkele gezinnen. Er zijn kaartjes per gezin met vragen over geloof. De ouders en hun kinderen gaan in gesprek. Na afloop wordt gevraagd naar ervaringen tijdens het drinken van een warme drank.
- De traditie om samen pannenkoeken te eten na afloop van de eucharistieviering op Lichtmis is wijdverspreid. Het is een mooi idee om samen maaltijd te houden en de andere leden van de geloofsgemeenschap hierbij expliciet uit te nodigen. Het is een kans tot ontmoeting en verdieping.

7. Bezinning en gebed

De VREUGDE van het Evangelie

-
-
- In zijn boek verwijst de Canadese theoloog James Mallon naar de instructies op het vliegtuig. Stel dat er iets zou gebeuren tijdens de vlucht, dan wordt aan ouders gevraagd om eerst hun eigen zuurstofmasker op te zetten en pas daarna dat van hun kind.
-
-

- *Ook wij mogen bij God 'op adem komen'. Hij wil ons 'lucht en ademruimte geven'. Laten wij telkens opnieuw 'de vreugde van het evangelie inademen'. Als wij leven van zijn Blijde Boodschap, zullen we die vreugde ook kunnen en willen delen. En ... gedeelde vreugd is ...*
-
-
- Zie: JAMES MALLON, *Manuel de survie pour les paroisses. Pour une conversion pastorale*, Paris, 2015

Heer,
telkens weer komt Gij ons tegemoet.
Gij brengt *vreugde* en vrede
in ons hart en leven.
Heer,
wees ons ook nabij
als de ***vreugde van het evangelie***
wegvloeit uit ons hart,
als ze verdampt
in de hitte van de strijd,
of bedolven wordt
onder vele zorgen, vele vragen.

Heer,
als wij opgeven
en niet verder kunnen,
laat ons dan ervaren
dat Gij sterker zijt dan wij
en dat Gij onverwacht
die vreugde laat ontwaken
in ons kleine mensenhart.